

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТЕРНОПІЛЬСЬКЕ ВИЩЕ ПРОФЕСІЙНЕ УЧИЛИЩЕ №4
імені МИХАЙЛА ПАРАЩУКА**

СХВАЛЕНО

педагогічною радою
(протокол № 169 від 31.08.22 р.)

Голова педагогічної ради

Іван ГРИЩУК

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор департаменту освіти і науки
Тернопільської обласної військової
адміністрації

Ольга ХОМА

КОНЦЕПЦІЯ РОЗВИТКУ

**ТЕРНОПІЛЬСЬКОГО ВИЩОГО ПРОФЕСІЙНОГО
УЧИЛИЩА №4
імені МИХАЙЛА ПАРАЩУКА
на 2022-2027 роки**

Тернопіль 2022 р.

ПРОГРАМА КОНЦЕПЦІЇ РОЗВИТКУ ТЕРНОПІЛЬСЬКОГО ВИЩОГО ПРОФЕСІЙНОГО УЧИЛІЩА № 4 **ІМЕНІ МИХАЙЛА ПАРАЩУКА НА 2022-2027 РОКИ**

Назва	Зміст Програми
Тип Програми	Програма розвитку
Підстава для розробки Програми	Необхідність удосконалення якості освітніх послуг, які надає заклад освіти, вироблення освітньої стратегії з урахуванням якісних змін у державі
Нормативно -правова база	<p>Закони України:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Закон України «Про освіту» 2. Закон України «Про професійну (професійно-технічну) освіту» 3. Закон України «Про захист персональних даних». 4. Закон України «Про Національну програму інформатизації» 5. Державні стандарти професійної (професійно-технічної) освіти. 6. Розпорядженням Кабінету Міністрів України «Про затвердження плану заходів на 2020-2027 роки із запровадження Концепції реалізації державної політики у сфері професійної (професійно-технічної) освіти “Сучасна професійна (професійно-технічна) освіта” на період до 2027 року» <p>Створення умов для забезпечення в училищі сучасної, доступної та якісної освіти відповідно до вимог суспільства, запитів особистості й потреб держави; забезпечення ефективного управління розвитком закладу професійно (професійно-технічної) освіти.</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Створити ефективну та гнучку систему підготовки робітничих кадрів відповідно до потреб сучасного ринку праці. ■ Поступово модернізувати матеріально-технічну базу закладу освіти, з впровадженням інноваційних технологій. ■ Запровадження інноваційних педагогічних технологій, різних форм, методів і засобів навчання.
Мета Програми	<p>Задання Програми</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Створення безпечного освітнього середовища у закладі освіти. ■ Створення сприятливих умов для пошуку, підтримки та розвитку обдарованих дітей і молоді. ■ Підтримка молоді з особливими потребами. ■ Модернізація матеріально-технічної бази закладу освіти у відповідності із потребами сучасної професійної (професійно-технічної) освіти та ринку праці.

<p>Організаційно-проектувальний етап – березень 2022 року:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ розробка Програми, Концепції розвитку закладу освіти; ■ визначення основних стратегій, заходів і механізмів розвитку закладу освіти. <p>Аналітико-практичний етап – грудень 2026 року.</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ практична реалізація Програми; ■ організація моніторингового спостереження за результатами виконання заходів освіти. 	<p>Заключний етап - грудень 2027 року</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ аналіз результатів виконання Програми розвитку Тернопільського вищого професійного училища №4 імені Михайла Парашука; ■ поширення передового досвіду закладу освіти; ■ визначення шляхів розвитку та реалізації визначених завдань закладу освіти.
<p>Етапи реалізації Програми</p> <p>Ресурсне забезпечення Програми</p> <p>Структура Програми</p>	<p>Оцінювані результати</p> <p>Показники ефективності Програми</p> <p>Контроль, корекція та оптимізація Програми</p>
<p>Оцінювані результати</p> <p>Показники ефективності Програми</p> <p>Контроль, корекція та оптимізація Програми</p>	<p>Оцікувані результати</p> <p>Показники ефективності Програми</p> <p>Контроль, корекція та оптимізація Програми</p>

ВСТУП

Динамічна трансформація сучасного світу, орієнтована на досягнення оптимального балансу між економічною, соціальною й екологічною складовими сталого розвитку, потребує формування нової системи суспільних відносин, спрямованих на накопичення людського капіталу, підвищення рівня зайнятості населення, забезпечення гідних умов життя і праці кожного громадянина. Інтенсивний розвиток усіх галузей економіки, зокрема будівельні, монтажні і ремонтно-будівельні роботи, деревообробне виробництво, автомобільний транспорт обумовлює потребу у висококваліфікованих фахівцях цих галузь з переліком професійно важливих якостей і цінностей, що визначають їхню здатність ефективно вирішувати виробничі завдання.

Протягом останніх років в Україні здійснюється реформування сектора професійної (професійно-технічної) освіти (далі-П(ПТ)О), результати якого пов'язані переважно з процесом децентралізації, який спрацював як стимул до модернізації законодавчо-нормативної бази та перегляду механізмів фінансування. Концептуальні положення щодо модернізації системи професійної підготовки кваліфікованих робітників, структурні зрушенні у сфері праці, зайнятості населення та трудової міграції, формування нових моделей державно- приватного партнерства, перспективи європейського співробітництва у сфері професійної освіти і навчання, головні пріоритети стратегічного бачення розвитку регіональної системи П(ПТ)О відображені у Законах України «Про освіту», «Про професійну (професійно-технічну) освіту», «Про організації роботодавців, їх об'єднання, права і гарантії їх діяльності», Концепції реалізації державної політики у сфері професійної (професійно-технічної) освіти «Сучасна професійна (професійно-технічна) освіта» на період до 2027 року, Державної Стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки, Стратегічному плані розвитку регіональної системи професійної (професійно-технічної) освіти Тернопільської області на 2021–2027 роки, програмі ЄС для підтримки реформи професійної (професійно-технічної) освіти в Україні «EU4Skills: кращі навички для сучасної України».

Про актуальність і необхідність стратегічного планування розвитку П(ПТ)О свідчить розв'язання низки питань, зокрема між:

–потребою регіональної економіки й українського суспільства у професійно компетентних працівниках галузей: економіки, будівельні, монтажні і ремонтно-будівельні роботи, деревообробне виробництво, автомобільний транспорт та повільним впровадженням в освітній процес сучасних підходів, що уможливлюють внесення змін в існуючу практику професійної підготовки майбутніх фахівців;

–істотним зростанням вимог підприємств сфери послуг до рівня професійної компетентності фахівців, які б відповідали інноваційним технологічним змінам у галузі, та недостатньою розробленістю сучасних теоретичних основ їхньої професійної підготовки;

–об'єктивною потребою ринку праці у якісно новій системі професійної

підготовки фахівців галузей економіки: будівельні, монтажні і ремонтно-будівельні роботи, деревообробне виробництво, автомобільний транспорт на основі принципів державно-приватного партнерства та невідповідністю існуючих методичних основ, які б забезпечували цей процес.

–нагальною потребою динамічного розвитку освітньої діяльності закладу П(ПТ)О на засадах академічної, організаційної, кадрової та фінансової автономії і відсутністю сучасної законодавчої та нормативно-правової бази;

–запитом підприємств сфери послуг на кваліфікованих робітників нових професій та повільним внесенням змін до відповідних нормативних актів на загальнодержавному рівні;

–недосконалістю професійної структури регіонального замовлення на підготовку робітничих кadrів та відсутністю єдиної методики прогнозування потреб ринку праці.

Розв'язання означених суперечностей потребує розроблення та впровадження нових підходів до організації професійної підготовки майбутніх фахівців галузей: будівельні, монтажні і ремонтно-будівельні роботи, деревообробне виробництво, автомобільний транспорт з урахуванням перспектив розвитку училища в умовах модернізації П(ПТ)О, що й зумовило необхідність стратегічного планування.

Концепція розвитку Тернопільського вищого професійного училища № 4 імені Михайла Парашука є інструментом і визначальним чинником забезпечення якості професійної підготовки майбутніх фахівців галузей економіки: будівельні, монтажні і ремонтно-будівельні роботи, деревообробне виробництво, автомобільний транспорт, завдяки якому училище встановлює конкретні, адаптовані до потреб суспільства, ринку праці та тенденцій розвитку освіти і науки, цілі. Розроблення та реалізація Концепції розвитку ТВПУ №4 ім. М. Парашука дозволяє зосередити зусилля педагогічного колективу і оптимізувати розподіл ресурсів для виконання завдань стратегічного планування і забезпечення розвитку училища в умовах зростаючої конкуренції.

Підґрунтам Концепції розвитку закладу освіти є позитивні наслідки процесу децентралізації П(ПТ)О регіону, що знайшли відображення в позитивній динаміці діяльності училища за основними напрямами його розвитку, відповідно до поставленої мети – підвищення рівня професійної компетентності майбутніх фахівців відповідно до вимог сучасного ринку праці.

Заслуговує уваги основний складник розвитку навчального закладу, який спрямований на встановлення тісних зв'язків із замовниками освітніх послуг, що сприяє створенню нових робочих місць, збільшенню можливостей для якісної професійної підготовки кваліфікованих робітників та підвищення кваліфікації працівників.

Отже, під впливом прогресивних змін у сфері П(ПТ)О в Україні процес удосконалення професійної підготовки стає більш динамічним і змістовним, що посилює увагу до планування діяльності закладу освіти відповідно до основних положень Стратегічного плану розвитку регіональної системи професійної (професійно-технічної) освіти Тернопільської області на 2021 – 2027 роки та залежить від вирішення поставлених стратегічних цілей

розвитку училища, а саме:

- створення безпечного освітнього середовища для всіх учасників освітнього процесу;
- формування високопрофесійного, мобільного робітника, здатного до творчої самореалізації та саморозвитку упродовж усього життя;
- удосконалення змісту, форм і методів навчання та виховання здобувачів в умовах модернізації освіти;
- подальший розвиток і удосконалення ступеневої освіти;
- демократизація освіти, переход до педагогіки співпраці і ділового партнерства, при якій здобувач освіти, викладач, майстер виробничого навчання і суспільство є рівноправними суб'єктами;
- формування інноваційної культури педагога, удосконалення його самоосвіти і майстерності.
- впровадження в освітній процес інноваційних технологій, досягнень передового й перспективного педагогічного досвіду.
- подальше удосконалення методичної роботи, спрямованої на оновлення змісту освіти, форм навчання і виховання, використання нових науково-методичних розробок, ефективних педагогічних технологій;
- використання дієвих форм, методів і прийомів контролю якості професійного навчання.
 - соціальна та гендерна рівність всіх учасників освітнього процесу;
 - участь у створенні ефективної системи самоврядування в закладі освіти.
 - розширення підготовки кваліфікованих робітників з професій відповідно до вимог регіонального ринку праці;
 - забезпечення умови індивідуального розвитку здобувачів освіти, досягнення ними рівня професійної навченості відповідного професійного розряду за навчальним планами.
 - modернізація матеріально-технічної бази закладу освіти шляхом оснащення новим обладнанням, устаткуванням та технікою;
 - створення організаційної єдності педагогічного, учнівського, батьківського колективів для мобілізаційної, керівної та виховної ролі керівника.
 - оперативність прийняття управлінських рішень щодо розв'язання проблем освітнього процесу;
 - пошук і залучення позабюджетних джерел фінансування для розвитку закладу освіти.

Концепція розвитку закладу освіти є комплексною і визначає духовний, інтелектуальний, соціальний, фізичний розвиток здобувачів освіти на кожному етапі навчання.

Мета концепції Тернопільського професійного училища № 4 імені Михайла Парашука – визначити стратегію та пріоритетні напрямки розвитку до 2027 року, організаційні основи їх реалізації.

**КОНЦЕПЦІЯ РОЗВИТКУ ТЕРНОПІЛЬСЬКОГО ВИЩОГО
ПРОФЕСІЙНОГО УЧИЛИЩА № 4 ІМЕНІ МИХАЙЛА ПАРАЩУКА**
НА 2022-2027 РОКИ

1. Сильні сторони:

- формування позитивного іміджу ТВПУ № 4 ім. М. Парашука у системі П(ПТ)О;
- побудована система продуктивних взаємовідносин з регіональною владою, підприємствами – замовниками кадрів, громадськістю;
- широкий спектр професій для первинної професійної підготовки кваліфікованих робітників, професійно-технічного навчання та підвищення кваліфікації кадрів;
- популяризація робітничих професій серед випускників загальноосвітніх навчальних закладів;
- якість підготовки кваліфікованих робітників та попит їх на ринку праці;
- оновлення матеріально-технічної бази училища;
- передовий досвід, професійна майстерність, цифрова грамотність педагогічного колективу;
- потенціал та прагнення педагогічних працівників до самоосвіти і їх самовдосконалення за філософією успішності;
- використання педагогічними працівниками новітніх та інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) в освітньому процесі, дотримання ними інноваційних методів, підходів для якісної підготовки робітника «нової формациї»;
- ефективна система функціонування закладу освіти як соціокультурної інституції, що підтверджується досягненнями здобувачів освіти у спортивній, культурно-мистецькій, просвітницькій, добroчинній діяльності тощо;
- активне представлення закладу освіти у медіа-просторі, соціальних мережах тощо.
- готовність до впровадження внутрішньої системи забезпечення якості освітньої діяльності, що ґрунтуються на позитивних результатах апробації проекту орієнтовних критеріїв, індикаторів та інструментарію для самооцінювання освітніх і управлінських процесів у закладах П(ПТ)О.

1.1. Можливості:

- вдосконалення законодавчої та нормативної бази системи П(ПТ)О надає більш широкі можливості для реалізації Концепції розвитку ТВПУ № 4 імені М. Парашука;
- модернізована законодавча база у сфері П(ПТ)О дозволяє активно залучати соціальне партнерство до визначення шляхів реалізації завдань поточної діяльності та стратегії розвитку закладу освіти;
- залучення підприємств – замовників кадрів до модернізації обладнання,

впровадження сучасних виробничих технологій;

- широкий спектр професій, за якими здійснюється підготовка фахівців дозволяє активно використовувати можливість інтеграції змістової компоненти між професіями, та предметами загальноосвітньої, професійно-теоретичної, професійно-практичної підготовок;
- розвиток освіти «впродовж життя» як головного тренду, обумовлює створення нових освітніх програм для навчання громадян всіх категорій;
- багатоканальна модель фінансування закладу освіти, розвиток державно-приватного партнерства відкриває нові можливості в організації фінансово-економічної діяльності училища;
- можливість збільшення обсягу регіонального замовлення на підготовку кваліфікованих робітників на основі офіційного прогнозування потреб регіонального ринку праці у робітничих професіях;
- можливість залучення педагогічних працівників до міжнародних освітніх проектів і програм;
- наявність резервів ресурсного забезпечення розвитку закалду (в тому числі вільних площ навчально-виробничого спрямування) дозволить реалізувати його потенціал щодо ліцензування нових, затребуваних на ринку праці професій та збільшення обсягів регіонального замовлення на підготовку кваліфікованих робітників.
-

1.2. СЛАБКІ СТОРОНИ:

- політично-економічна ситуація в державі;
- невідповідність державного фінансування потребам закладу освіти щодо поповнення матеріально-технічної бази сучасним обладнанням та устаткуванням; модернізації навчальних приміщень та інфраструктури з метою забезпечення їх доступності для осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення;
- відсутність формалізованих об'єктивних даних щодо результатів дослідження ринку праці для визначення професійної структури регіонального замовлення на підготовку робітничих кadrів;
- залежність обсягів прийому вступників із сільської місцевості від транспортної інфраструктури міста та області;
- недостатня забезпеченість навчальних кабінетів і навчально-виробничих майстерень мультимедійними комплексами та сучасною комп'ютерною технікою.

1.3. ЗАГРОЗИ:

- Політично-економічна ситуація в державі може створювати обмеження державного фінансування освітньої діяльності училища, здійснення модернізації матеріально-технічної бази;
- нерівні умови функціонування закладів вищої освіти, фахової передвищої освіти та П(ПТ)О;

- несприятлива демографічна ситуація в державі та регіоні, що підсилюється відливом частини абітурієнтів до більш потужних за інфраструктурою міст України та до іноземних навчальних закладів;
- існуючі стереотипи серед населення щодо низької престижності робітничих професій та закладів П(ПТ)О обмежують можливості збільшення обсягу абітурієнтів;
- неврегульованість диспропорції між потребами ринку праці, регіональним замовленням та пріоритетами абітурієнтів зменшує можливості навчального закладу щодо швидкого реагування на запити роботодавців і суспільства та здійснення підготовки кваліфікованих фахівців за новими, затребуваними професіями.

СТРАТЕГІЧНІ, ОПЕРАЦІЙНІ ЦІЛІ ТА ЗАВДАННЯ

Базуючись на результатах SWOT-аналізу та Стратегічного плану розвитку регіональної системи професійної (професійно-технічної) освіти Тернопільської області на 2022-2027 роки, було обрано три стратегічні цілі на наступні п'ять років та заходи щодо їх виконання:

1. Покращити якість освітніх послуг.
2. Модернізувати матеріально-технічну базу училища.
3. Забезпечити співпрацю та партнерство закладу освіти з роботодавцями.

Для досягнення стратегічного бачення, заожною стратегічного ціллю були визначені операційні цілі. Операційні цілі деталізовані в завданнях.

Стратегічна ціль 1. Покращити якість освітніх послуг. Операційні цілі та завдання

Операційні цілі	Завдання
1.1. Створити безпечне освітнє середовище для всіх учасників навчального процесу	<p>1.1.1. Доукомплектувати укриття (ПРУ) необхідним реманентом.</p> <p>1.1.2. Дотримання основних вимог з охорони праці та безпеки життєдіяльності всіх учасників освітнього процесу.</p>
1.2. Забезпечити відповідність змісту навчальних програм потребам роботодавців замовників робітничих кадрів та	<p>1.2.1. Системне проведення досліджень відповідності навчальних програм потребам замовників робітничих кадрів та вступників.</p> <p>1.2.2. Організувати розробку навчальних програм з первинної професійної підготовки відповідно до потреб роботодавців – замовників робітничих кадрів</p>

вступників	та вступників.
1.3. Покращити методичний супровід освітньої діяльності ТВПУ №4 ім. М. Парашука	<p>1.3.1. Формування у здобувачів освіти ключових та професійних компетентностей.</p> <p>1.3.2. Посилити методичний супровід процесу підвищення кваліфікації та самоосвіти педагогічних працівників.</p> <p>1.3.3. Залучення педагогічних працівників до участі в міжнародних освітніх проектах.</p> <p>1.3.4. Підвищити спроможність педагогічних працівників вносити зміни у робочі навчальні програми у відповідності до потреб роботодавців, замовників кадрів.</p>
1.4. Впровадження внутрішньої системи забезпечення якості освітньої діяльності	1.4.1. Розробка організаційної документації щодо впровадження внутрішньої системи забезпечення якості освітньої діяльності навчального закладу.

**Стратегічна ціль 2. Модернізувати матеріально-технічну базу
закладу освіти**

Операційні цілі та завдання

Операційні цілі	Завдання
2.1. Оновити матеріально-технічну базу	2.1.1. Здійснення капітального та поточного ремонту гуртожитків, майстерень училища, проведення заходів з благоустрою території навчального закладу 2.1.2. Створення навчально-практичного центру з підготовки кваліфікованих робітників з професії «Електрогазозварник» 2.1.3. Забезпечення необхідними матеріалами, інструментами, устаткуванням для ефективного проведення навчально-виробничого процесу. 2.1.4. Забезпечення цифровими засобами навчання. 2.1.5. Встановлення протипожежної сигналізації у виробничій майстерні.

**Стратегічна ціль 3. Забезпечити співпрацю та партнерство закладу освіти
з роботодавцями**

Операційні цілі та завдання

Операційні цілі	Завдання
3.1. Удосконалити співпрацю з роботодавцями	3.1.1. Вивчення потреб ринку праці.
3.2. Залучити провідних роботодавців до процесу оновлення робочих навчальних планів і програм	3.2.1. Вивчення основних вимог роботодавців (замовників кадрів) щодо якості підготовки кваліфікованих робітників.
3.3. Розширити перелік підприємств (компаній, фірм) для проходження виробничої практики	3.3.1. Проведення моніторингу працевлаштування випускників училища.